

د افغانستان اسلامي جمهوري دولت

تفاهمنامه همکاري

بين

وزارت دولت در امور شهدا و معلولين

و

اتاق تجارت و سرمايه گذاري افغانستان

سرطان ۱۳۹۹

مقدمه:

معلولیت بنابر علت های گوناگون و متعدد در جهان از آوان زندگی بشریت موجود بوده و هنوز هم به اشکال مختلف معلول شدن ادامه دارد. اشخاص دارای معلولیت به کتگوری های مختلف دسته بندی شده اند و جمعیت بزرگی از جامعه بشری را تشکیل داده و بزرگترین اقلیت جهانی می باشد. به اساس گزارش سازمان صحتی جهان و بانک جهانی تحت نام "گزارش جهانی معلولیت" در سال ۲۰۱۱ منتشر شده است، در حدود ۱۵٪ نفوس جهان را اشخاص دارای معلولیت تشکیل می دهند و در کشور عزیز ما افغانستان نظر به آخرین سروری انجام شده در زمینه معلولیت، در حدود ۱۰،۸٪ نفوس کشور را اشخاص دارای معلولیت های شدید تشکیل می دهد.

چهار دهه بحران و جنگ های ویرانگر پیامد های ناگوار اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی را به بجا گذاشته است، در پهلوی ویرانگری های مختلف، جمعیت قابل ملاحظه ای از مردم افغانستان را شهید و معلول نموده است. هر چند کارهای زیادی در زمینه انجام شده است؛ ولی با آنهم اشخاص دارای معلولیت و ورثه شهدا هنوز جمعیت فراموش شده ای هستند که هنوز کارهای متناسب به ظرفیت، توانمندی، شمولیت اجتماعی، خودکفایی اقتصادی و تأمین حقوق بشری شان به صورت فراگیر و همه شمول صورت نگرفته که باعث به وجود آمدن چالش های متعدد اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی در کشور شده است. پاسخگویی به نیازمندی ها و تأمین حقوق بشری اشخاص دارای معلولیت و ورثه شهدا کار یک نهاد و سازمان نبوده، بلکه وظیفه همگان می باشد؛ زیرا معلولیت پدیده همه شمول و فراگیر بوده و همه مسوولیت داریم تا زمینه ها و فرصت های خودکفایی و شمولیت مؤثر آنان را در جامعه از طرق مختلف مهیا سازیم تا باشد که اشخاص دارای معلولیت مانند سایر شهروندان از حقوق و امتیازات یکسان و برابر مستفید شده و همچنان سهم خویش را در آبادانی کشور و جامعه ایفا نمایند. برای خودکفایی، شمولیت اجتماعی، شناسایی چالش ها و مشکلات، نظارت و ارزیابی دقیق از تطبیق برنامه ها، تهیه و ارائه گزارش از عرصه معلولیت، پیشکش راه حل ها و راهکارهای مناسب، ایجاد هماهنگی های مؤثر و همکاری نهادها و بودجه یابی جهت تأمین حقوق بشری و مدنی اشخاص دارای معلولیت و همچنین تطبیق قوانین و تعهدات ملی و بین المللی ذیل:

1. قانون اساسی جمهوری اسلامی افغانستان بخصوص ماده ۱۵۳ و ۲۲۲ آن
2. استراتژی مصوونیت اجتماعی استراتژی انکشاف ملی افغانستان
3. قانون حقوق و امتیازات اشخاص دارای معلولیت
4. برنامه عمل ملی اشخاص دارای معلولیت

¹ دولت به منظور تنظیم خدمات طبی و مساعدت مالی برای بازماندگان شهداء و مفقودین و برای بازتوانی معلولین و سهم گیری فعال آنان در جامعه مطابق به احکام قانون، تدابیر لازم اتخاذ می نماید. دولت حقوق متقاعدین را تضمین نموده، برای کهن سالان، زنان بی سرپرست و معلولین و ایتم بی بضاعت مطابق به احکام قانون کمک لازم به عمل می آورد.

² هر نوع تبعیض و امتیاز بین اتباع افغانستان ممنوع است.

اتباع افغانستان اعم از زن و مرد در برابر قانون دارای حقوق و وجایب مساوی می باشند

5. اهداف توسعه هزاره سوم
6. اعلامیه جهانی حقوق بشر
7. کنوانسیون منع استفاده از مابین های زمینی
8. کنوانسیون منع استفاده از مهمات خوشه ای
9. کنوانسیون حقوق کودک
10. کنوانسیون بین المللی حقوق مدنی و سیاسی
11. کنوانسیون بین المللی حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی
12. کنوانسیون منع تبعیض (استخدام و اشتغال) و بقیه اسناد بین المللی مختلف
13. کنوانسیون حقوق اشخاص دارای معلولیت
14. کنوانسیون مراکش
15. استراتژی اینچین
16. اهداف توسعه پایدار
17. برنامه عمل مپوتو

که جمهوری اسلامی افغانستان در راستای بهبود وضعیت زندگی اشخاص دارای معلولیت و شمولیت آنان در جامعه به آنها متعهد می باشد، به صورت همگانی اجرا نماییم. تطبیق قوانین ملی و تعهدات بین المللی جمهوری اسلامی افغانستان برای بهره مند شدن اشخاص دارای معلولیت و ورثه شهدا از حقوق شان، نیازمند هماهنگی ها و همکاری های بیشتر همه نهادهای دولتی و غیردولتی می باشد؛ بناءً وزارت دولت در امور شهدا و معلولین جهت نیل و تحقق به اهداف، مقاصد و اجرای تعهدات بین المللی فوق الذکر، ذریعه ایجاد کمیته ای امور شهدا و معلولین شورای وزیران موضوعات ذیل را پیشنهاد مینماید:

1. تطبیق برنامه عمل ملی افراد دارای معلولیت
2. تغییر در زندگی رقابتی و اجتماعی افراد دارای معلولیت
3. تساوی فرصت های کاری در ارگانهای مختلف دولتی و غیر دولتی
4. ادغام معلولین در عرصه های اجتماعی، سیاسی، تعلیمی و علمی
5. حمایت از برنامه های خودکفایی افراد دارای معلولیت
6. خدمتگذاری اساسی و بنیادی جهت باز توانی افراد دارای معلولیت
7. شامل ساختن معضله معلولین در پلانهای دراز مدت و کوتاه مدت دولت
8. حمایت از پروژه های اشخاص دارای معلولیت و تعیین بودجه مشخص برای معلولین و بازمانده گان شهدا
9. تاکید در جهت تحقق فرامین و مصوبات شورای محترم وزیران در رابطه به اشخاص دارای معلولیت و ورثه شهدا

سکرتريت کميته امور شهدا و معلولين شوراي وزيران بعد از امضاي تفاهمنامه، براي تطبيق موضوعات فوق راهکارهاي ذيل را براي هر وزارت خانه، رياست هاي مستقل، کميسيون هاي مستقل، سکتور خصوصي و جامعه مدني پيشکش مي نمايد؛ که بعد از بررسي و بازنگري توسط سکرترتريت، به جلسه عمومي جهت تصويب پيشکش مي گردد.

دو نوع مسووليت و مکلفيت براي نهادها در اين برنامه عمل پيش بيني شده است؛ يکي مکلفيت هاي همگاني که هر نهاد و اداره مکلف به انجام آن است و ديگر مسووليت ها و مکلفيت هاي مشخص اداره با در نظر داشت خطوط و لايحه کاري اداره؛

1. هدف

اين تفاهم نامه به منظور ايجاد مکانيزم هماهنگي بين اتاق هاي تجارت و صنايع افغانستان و وزارت دولت در امور شهدا و معلولين، طرح و تطبيق برنامه عمل بين الوزارتي همکاري با ورثه شهدا و افراد داراي معلوليت، ايجاد سيستم تبادل معلومات ترتيب گريده و امضا مي شود.

2. مسووليت هاي طرفين

وزارت دولت در امور شهدا و معلولين و اتاق هاي تجارت و صنايع افغانستان موافقه دارند تا در موارد آتي جهت پاسخگويي به تيزمندی ها و تأمين حقوق بشري اشخاص داراي معلوليت و ورثه شهدا زير چتر يک مکانيزم هماهنگ، دوامدار و به اساس نياز سنجي با هم همکاري نمايند؛

ا. مسووليت هاي وزارت دولت در امور شهدا و معلولين:

1. تنظيم امور مربوط به سکرترتريت کميته بين الوزارتي تدوير و تنظيم جلسات و تهيه مينوت؛
2. جمع آوري ارقام و مواد غرض تهيه و ترتيب برنامه عمل بين الوزارتي امور شهدا و معلولين؛
3. ترتيب و تجديد نظر در برنامه عمل و شريک نمودن آن جهت نظرخواهي؛
4. ترتيب و رهبري جلسات سکتوري غرض ترتيب پلان، آريزايي نتايج کار و راپور هاي مربوط؛
5. ترتيب راپورهاي ربعوار و سالانه برنامه عمل امور شهدا و معلولين و شريک سازي آن با ادارات زيربط؛
6. جمع آوري، پروسس و ذخيره و شريک نمودن معلومات و ارقام مورد نياز ادارات در مورد شهدا و معلولين؛
7. هماهنگي امور شهدا و معلولين با وزارت و فراهم نمودن تسهيلات لازم جهت تطبيق برنامه عمل؛
8. ارايه آمار و ارقام اشخاص داراي معلوليت مستفيد شده از خدمات يا تفکيک چنדר و کتگوري هاي مختلف معلوليت؛
9. تهيه گزارش به مقام عالي معاونيت اول رياست جمهوري از چگونگي تطبيق برنامه عمل؛
10. رجعت دهی افراد داراي معلوليت و ورثه شهدا غرض خدمات لازم و مرتبط؛
11. آگاهي دهی از حقوق اسلامي و بشري اشخاص داراي معلوليت و مسووليت هاي دولت در قبال آنها و مسووليت افراد داراي معلوليت و ورثه شهدا در برابر قوانين نافذه کشور.

ب. مسئولیت های اتاق تجارت و سرمایه گذاری افغانستان:

1. فراهم نمودن زمینه اشتغال حد اقل (3/3) افراد دارای معلولیت و آجد شرایط در وظایف قابل استطاعت و مناسب
2. شمولیت سهولت های مختص در برنامه های تجاری و اقتصادی برای اشخاص دارای معلولیت؛
3. فراهم سازی زمینه های کاریابی در فابریکات تولیدی (بخش بسته بندی) برای اشخاص دارای معلولیت؛
4. شمولیت موارد استخدام، دسترسی فیزیکی و سهولت های تجاری برای افراد دارای معلولیت در قانون سکتور خصوصی
5. بازاریابی برای تولیدات و صنایع دستی اشخاص دارای معلولیت در کشور، منطقه و جهان
6. شمولیت افراد دارای معلولیت در نمایشگاه های داخلی و خارجی به منظور معرفی تولیدات و صنایع دستی آنان

7. ارزیابی مشترک از تطبیق برنامه عمل

نظارت و ارزیابی از تطبیق برنامه عمل به شکل مشترک و سیستماتیک به نمایندگی از کمیته بین الوزارتی توسط وزارت دولت در امور شهدا و معلولین و اتاق های تجارت و صنایع افغانستان صورت گرفته که نتیجه به مقام محترم ریاست اجراییه تقدیم میگردد.

8. زمان اعتبار این تفاهم نامه

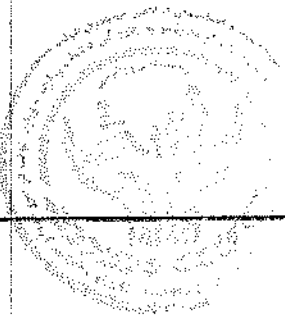
زمان برای تطبیق تفاهم نامه مدت سه سال میباشد که کمیته بین الوزارتی برای امور شهدا و معلولین به سکرترت وزارت دولت در امور شهدا و معلولین مسئولیت هماهنگی و در مجموع اعضای کمیته بین الوزارتی مسئولیت تطبیق آنرا دارد.
این تفاهم نامه بعد از هر سه سال تجدید و به امضای طرفین میرسد.

3. هماهنگی

غرض تبادل معلومات و حل مشکلات در تطبیق برنامه عمل هر دو اداره در ایجاد یک میکانیزم هماهنگی باهم همکاری نموده و موارد قابل بحث را در اجندای مجلس کمیته بین الوزارتی و باهم کمیته های تخنیکی می گنجانند.

4. مدیریت معلومات و دیتابیس

اتاق تجارت و سرمایه گذاری افغانستان به شکل ربعوار و سالانه آمار فعالیت های خویش را با وزارت دولت در امور شهدا و معلولین من حیث سکرترت بین الوزارتی شریک نموده و وزارت دولت در امور شهدا و معلولین آنرا شامل دیتابیس نموده و تمام آمار جمع شده را با شرکای کاری در میان میگذارد.

5. امتیازات و مصونیت ها

هر دو طرف شامل این تفاهمنامه تابع مقررات و قوانین مراجع مربوط شان میباشند که در فضای همکاری و تفاهم فی مابین مراعی الاجرا است.

6. حل موارد اختلافی

هر نوع منازعه و یا مطالبه خارج از محتوای تفاهمنامه و یا نقض این تفاهمنامه که از طریق مذاکره مستقیم حل نگردد، با مراجعه به قوانین نافذه حل می گردد. حل منازعه از طریق مذاکره مستقیم و دوستانه نیز باید با قوانین نافذه کشور در مغایرت قرار نگیرد. جانبین باید به فیصله نهایی که صورت می گیرد، متعهد باشند.

7. فسخ تفاهم نامه

این تفاهمنامه بعد از امضا توسط طرفین مرعی الاجرا بوده، میتواند هر یک از طرفین با ارسال اطلاعیه کتبی در خلال سی روز به جانب مقابل یا ارائه دلایل قانونی، به فسخ تفاهمنامه متذکره اقدام نماید.

8. زبان مورد اعتبار

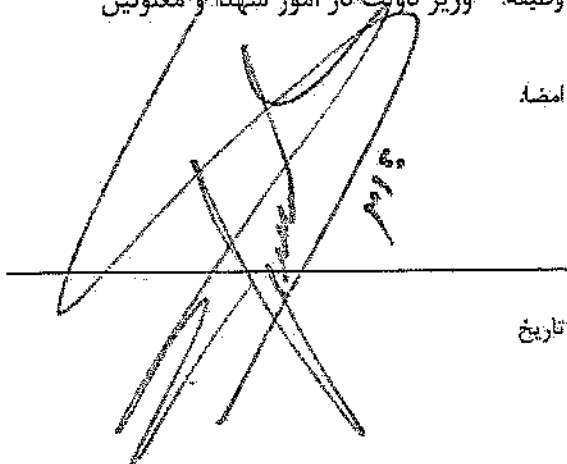
این تفاهمنامه در یکی از زبان های ملی و رسمی پشتو و یا دری تحریر گردیده است. در صورت بروز هر نوع تنازع و یا هم عدم تفاهم به تفسیر متن پرداخته خواهد شد.

دفتر وزیر دولت در امور شهدا و معلولین

اسم: لعل الدین آریویی

وظیفه: وزیر دولت در امور شهدا و معلولین

امضا:

تاریخ:

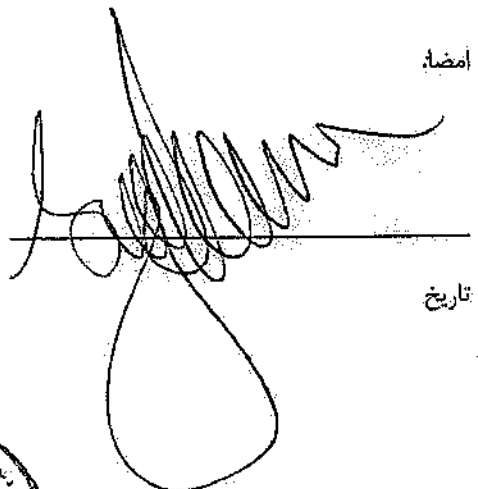
رئیس اتاق تجارت و سرمایه گذاری افغانستان

اسم: سید زمان هاشمی

وظیفه: رئیس هیئت عامل اتاق تجارت و

سرمایه گذاری افغانستان

امضا:

تاریخ:

5. امتیازات و مصونیت ها

هر دو طرف شامل این تفاهمنامه تابع مقررات و قوانین مراجع مربوط شان میباشند که در فضای همکاری و تفاهم فی مابین مراعی الاجرا است.

6. حل موارد اختلافی

هر نوع منازعه و یا مطالبه خارج از محتوای تفاهمنامه و یا نقض این تفاهمنامه که از طریق مذاکره مستقیم حل نگردد، با مراجعه به قوانین نافذه حل می گردد. حل منازعه از طریق مذاکره مستقیم و دوستانه نیز باید با قوانین نافذه کشور در مغایرت قرار نگیرد. جانشین باید به فیصله نهایی که صورت می گیرد، متعهد باشند.

7. فسخ تفاهم نامه

این تفاهمنامه بعد از امضا توسط طرفین مرعی الاجرا بوده، میتواند هر یک از طرفین با ارسال اطلاعیه کتبی در خلال سی روز به جانب مقابل با ارائه دلایل قانونی، به فسخ تفاهمنامه متذکره اقدام نماید.

8. زبان مورد اعتبار

این تفاهمنامه در یکی از زبان های ملی و رسمی پشتو و یا دری تحریر گردیده است. در صورت بروز هر نوع تنازع و یا هم عدم تفاهم به تفسیر متن پرداخته خواهد شد.

دفتر وزیر دولت در امور شهدا و معلولین

رئیس اتاق تجارت و سرمایه گذاری افغانستان

اسم: لعل الدین آریویی

اسم: سید زمان هاشمی

وظیفه: وزیر دولت در امور شهدا و معلولین

وظیفه: رئیس هیئت عامل اتاق تجارت و

سرمایه گذاری افغانستان

امضا:

امضا:

تاریخ:

تاریخ:

